

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șaptea)

25 iulie 2018*

„Trimitere preliminară – Politica socială – Protecția salariaților în cazul insolvenței angajatorului – Directiva 2008/94/CE – Articolele 3 și 4 – Suportarea creanțelor lucrătorilor salariați de către instituțiile de garantare – Limitarea obligației de plată a instituțiilor de garantare – Excluderea creanțelor salariale născute cu mai mult de trei luni înainte de transcrierea în registrul comerțului a hotărârii de deschidere a procedurii de reorganizare judiciară”

În cauza C-338/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Varhoven administrativen sad (Curtea Administrativă Supremă, Bulgaria), prin decizia din 31 mai 2017, primită de Curte la 7 iunie 2017, în procedura

Virginie Marie Gabrielle Guigo

împotriva

Fond „Garantirani vzemaniya na rabotnitzite i sluzhitelite”,

CURTEA (Camera a șaptea),

compusă din domnul A. Rosas, președinte de cameră, doamna C. Toader și domnul E. Jarașiūnas (raportor), judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru doamna Guigo, de H. Hristev, avocat;
- pentru guvernul bulgar, de L. Zaharieva și de E. Petranova, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de M. Kellerbauer, de Y. Marinova și de P. Mihaylova, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: bulgara.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 151 și 153 TFUE, a articolului 20 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), a articolelor 3, 4, 11 și 12 din Directiva 2008/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 privind protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului (JO 2008, L 283, p. 36), precum și a principiilor autonomiei procedurale, efectivității, echivalenței și proporționalității.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Virginie Marie Gabrielle Guigo, pe de o parte, și Fondul „Garantirani vzemania na rabotnitsite i sluzhitelite” (Fondul „Creanțele garantate ale lucrătorilor”, Bulgaria) din cadrul Natsionalen osiguriteln institut (Institutul Național de Securitate Socială, Bulgaria) (denumit în continuare „Fondul de garantare”), pe de altă parte, în legătură cu refuzul de a garanta plata unor creanțe salariale neachitate.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Directiva 2008/94 a procedat la codificarea Directivei 80/987/CEE a Consiliului din 20 octombrie 1980 privind protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului (JO 1980, L 283, p. 23, Ediție specială, 05/vol. 1, p. 197), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2002/74/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 septembrie 2002 (JO 2002, L 270, p. 10, Ediție specială, 05/vol. 6, p. 149), și a abrogat-o pe aceasta.

- 4 Potrivit articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2008/94:

„Prezenta directivă se aplică creanțelor salariaților care izvorăsc din contracte de muncă sau raporturi de muncă încheiate cu angajatori care sunt în stare de insolvență în sensul articolului 2 alineatul (1).”

- 5 Articolul 3 din această directivă prevede:

„Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura că instituțiile de garantare asigură, sub rezerva articolului 4, plata creanțelor neachitate ale lucrătorilor salariați care rezultă din contracte de muncă sau raporturi de muncă, inclusiv, în cazurile prevăzute de dreptul intern, compensația pentru încetarea raporturilor de muncă.

Creanțele preluate de instituția de garantare sunt drepturile salariale neplătite referitoare la o perioadă care precede și/sau, după cum este cazul, succede o dată stabilită de statele membre.”

- 6 Articolul 4 din directiva menționată are următorul cuprins:

„(1) Statele membre au posibilitatea de a limita obligația de plată prevăzută la articolul 3 pentru instituțiile de garantare.

(2) În cazul în care statele membre își exercită dreptul prevăzut la alineatul (1), acestea specifică durata perioadei pentru care drepturile salariale neachitate urmează să fie plătite de către instituția de garantare. Aceasta însă nu poate fi mai scurtă decât perioada care acoperă drepturile salariale pentru ultimele trei luni ale raportului de muncă care precedă sau succede datei menționate la articolul 3 al doilea paragraf.

Statele membre pot include această perioadă minimă de trei luni într-o perioadă de referință a cărei durată nu poate fi mai mică de șase luni.

Statele membre care prevăd o perioadă de referință de cel puțin optsprezece luni pot limita durata perioadei pentru care creanțele neachitate urmează să fie plătite de către instituția de garantare la opt săptămâni. În acest caz, pentru calculul perioadei minime se folosesc perioadele care sunt cele mai favorabile salariatului.

(3) Statele membre pot stabili plafoane ale plăților efectuate de instituțiile de garantare. Aceste plafoane nu se pot situa mai jos de un nivel compatibil din punct de vedere social cu obiectivul social al prezentei directive.

În cazul în care statele membre recurg la această posibilitate, acestea comunică Comisiei metodele utilizate pentru stabilirea plafonului.”

7 Articolul 12 din aceeași directivă prevede:

„Prezenta directivă nu aduce atingere posibilității statelor membre:

- (a) de a lua măsurile necesare în vederea evitării abuzurilor;
- (b) de a refuza sau a diminua obligația de plată menționată la articolul 3 sau obligația de garantare menționată la articolul 7, în cazul în care executarea obligației nu se justifică din cauza existenței unor legături speciale între salariat și angajator și a unor interese comune concretizate într-o înțelegere secretă între aceștia;
- (c) de a refuza sau de a reduce obligația la care se face referire la articolul 3 sau obligația de garantare menționată la articolul 7 în cazurile în care salariatul, singur sau împreună cu rude apropiate, a deținut în proprietate o parte esențială din întreprinderea sau firma angajatorului și a exercitat o influență considerabilă asupra activităților acesteia.”

Dreptul bulgar

8 Potrivit articolului 4 alineatul 1 din Zakon za garantiranite vzemania na rabotnitsite i sluzhitelite pri nesastoyatelnost na rabotodatelia (Legea privind protecția creanțelor lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului, denumită în continuare „Legea privind protecția creanțelor salariaților”):

„Lucrătorii care au avut sau care au un raport de muncă cu angajatorul prevăzut la articolul 2 pot solicita plata creanțelor garantate în sensul prezentei legi, indiferent care este sau care a fost durata și programul raportului de muncă menționat, în măsura în care acesta:

1. nu a încetat la data transcrierii în registrul comerțului a hotărârii vizate la articolul 6;
2. a încetat în cursul celor trei luni care precedă transcrierea în registrul comerțului a hotărârii vizate la articolul 6.”

9 Articolul 6 din această lege prevede:

„Dreptul lucrătorilor la creanțele garantate, prevăzut la articolul 4 alineatul 1, ia naștere la data transcrierii în registrul comerțului a hotărârii:

1. de deschidere a procedurii de reorganizare judiciară;
2. de deschidere a procedurii de reorganizare judiciară și de pronunțare simultană a falimentului;

3. de deschidere a procedurii de reorganizare judiciară, de constatare a încetării activităților întreprinderii, de pronunțare a falimentului debitorului și de suspendare a procedurii de reorganizare judiciară pentru active insuficiente în vederea preluării cheltuielilor.”

10 Articolul 25 din legea menționată are următorul cuprins:

„Creanțele garantate în sensul prezentei legi sunt acordate pe baza unei declarații completate în conformitate cu modelul prevăzut în acest scop, transmis de lucrător către oficiul local al Institutului Național de Securitate Socială cel mai apropiat de sediul angajatorului în termen de două luni de la data transcrierii hotărârii vizate la articolul 6 sau de la data la care lucrătorii au fost informați de angajatorul bulgar în legătură cu deschiderea unei proceduri de reorganizare judiciară în conformitate cu legislația unui alt stat.”

11 Articolul 358 din Kodeks na truda (Codul muncii) prevede:

„(1) Acțiunile în temeiul unor conflicte de muncă se introduc în următoarele termene:

[...]

3. în termen de trei ani pentru toate celelalte conflicte de muncă.

(2) Termenele prevăzute la alineatul anterior încep să curgă:

[...]

2. pentru celelalte acțiuni, începând de la data la care dreptul care face obiectul acțiunii a devenit exigibil sau de la data la care executarea sa a devenit posibilă. În ceea ce privește datoriile bănești, exigibilitatea este prezumată la data la care plata creanței ar fi trebuit în mod normal să fie efectuată.

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

12 Doamna Guigo a lucrat între 29 iunie 2007 și 14 mai 2012 pentru Evrosilex OOD, societate cu sediul în Varna (Bulgaria).

13 Prin hotărârea din 26 iunie 2013, Rayonen sad Varna (Tribunalul de Raion din Varna, Bulgaria) a obligat Evrosilex să plătească doamnei Guigo unele creanțe corespunzătoare remunerației nete pentru concediul plătit efectuat în lunile martie, aprilie și mai 2012, salariului aferent lunii mai 2012, precum și unei indemnizații pentru încetarea contractului fără preaviz, fiecare dintre aceste creanțe fiind purtătoare de dobânzi legale.

14 Prin hotărârea din 18 decembrie 2013, Okrazhen sad Varna (Tribunalul Regional din Varna, Bulgaria) a deschis o procedură de reorganizare judiciară a societății Evrosilex și a declarat falimentul acesteia. În aceeași zi, această hotărâre a fost transcrisă în registrul comerțului.

15 La 3 august 2016, doamna Guigo a solicitat Fondului de garantare plata creanțelor corespunzătoare salariilor neachitate de Evrosilex. Această cerere era întemeiată pe Legea privind protecția creanțelor salariaților, pe hotărârea Rayonen sad Varna (Tribunalul de Raion din Varna) din 26 iunie 2013, precum și pe mandatul de executare emis în temeiul acestei hotărâri. Întrucât Fondul de garantare nu a răspuns în termenul legal, doamna Guigo a contestat acest refuz tacit la Administrativen sad Varna (Tribunalul Administrativ din Varna, Bulgaria).

- 16 În cele din urmă, prin decizia din 13 septembrie 2016, Fondul de garantare a respins în mod explicit cererea doamnei Guigo, în temeiul articolului 4 alineatul 1 punctul 2 și al articolului 25 din Legea privind protecția creanțelor salariaților. Doamna Guigo a introdus o acțiune împotriva deciziei respective la Administrativen sad Varna (Tribunalul Administrativ din Varna).
- 17 Prin hotărârea din 7 decembrie 2016, această instanță a respins cele două acțiuni ale doamnei Guigo, considerând, pe de o parte, că nu erau îndeplinite condițiile referitoare la încetarea contractului de muncă prevăzute la articolul 4 alineatul 1 din Legea privind protecția creanțelor salariaților și, pe de altă parte, că din Hotărârea din 18 aprilie 2013, Mustafa (C-247/12, EU:C:2013:256), rezulta că, în temeiul dreptului Uniunii, statele membre pot prevedea un termen de trei luni, precum cel în discuție în litigiul principal, fără a restrânge în mod nejustificat domeniul de aplicare al Directivei 2008/94.
- 18 Doamna Guigo a declarat recurs împotriva acestei hotărâri la Varhoven administrativen sad (Curtea Administrativă Supremă, Bulgaria), instanța de trimitere.
- 19 Această instanță arată că litigiul principal ridică problema dacă, în împrejurări precum cele din procedura principală, articolul 4 alineatul 1 din Legea privind protecția creanțelor salariaților nu privează de efectul lor deplin articolele 151 și 153 TFUE, precum și articolele 3 și 4 din Directiva 2008/94, în măsura în care s-ar putea considera că această dispoziție națională se opune ca un lucrător salariat titular al unor creanțe garantate să poată beneficia de o protecție minimă.
- 20 Instanța de trimitere ridică mai exact problema dacă dreptul Uniunii permite adoptarea unei dispoziții precum articolul 4 alineatul 1 din Legea privind protecția creanțelor salariaților, care exclude de la beneficiul protecției minime a creanțelor salariale, atunci când angajatorul este declarat în stare de faliment, creanțele care decurg dintr-un raport de muncă ce a încetat de mai mult de trei luni, iar aceasta în mod automat și absolut. Instanța de trimitere subliniază că Directiva 2008/94 nu prevede posibilitatea de a restrânge categoria persoanelor care au calitatea de lucrători salariați și care dețin creanțe salariale neachitate împotriva angajatorului în faliment, cu excepția categoriei specifice a persoanelor excluse de la protecție în temeiul prezumției prevăzute la articolul 12 din această directivă.
- 21 Pe de altă parte, instanța respectivă solicită să se stabilească dacă termenul de două luni prevăzut la articolul 25 din Legea privind protecția creanțelor salariaților pentru a introduce o cerere de plată a creanțelor garantate, care începe să curgă de la data transcrierii în registrul comerțului a hotărârii de deschidere a procedurii de reorganizare judiciară, asigură un nivel suficient de protecție a lucrătorilor salariați și dacă acest termen nu restrânge în mod excesiv exercitarea drepturilor conferite acestor lucrători de Directiva 2008/94. Instanța de trimitere indică, în această privință, că Codul muncii prevede un termen de trei ani pentru a introduce o acțiune în plata creanțelor salariale, care începe să curgă de la data la care datoria ar fi trebuit achitată de angajator și că, deși aceste două legi naționale reglementează situații diferite prin natura lor, ele urmăresc totuși un obiectiv comun, și anume protecția creanțelor salariale ale lucrătorilor salariați.
- 22 Instanța de trimitere ridică în plus problema compatibilității articolului 25 din Legea privind protecția creanțelor salariaților cu articolele 3 și 4 din Directiva 2008/94, precum și cu principiile proporționalității și efectivității, ca urmare a faptului că această dispoziție se aplică în mod automat și fără nicio posibilitate de a aprecia împrejurările specifice ale fiecărei spețe.
- 23 În sfârșit, instanța de trimitere arată că are îndoieli cu privire la compatibilitatea cu articolul 20 din cartă a diferenței de tratament a lucrătorilor salariați care au dreptul la protecția creanțelor lor neplătite, după cum se aplică articolul 358 alineatul (1) punctul 3 din Codul muncii sau articolul 4 alineatul 1 din Legea privind protecția creanțelor salariaților și după cum angajatorul este sau nu este solvabil.

24 În aceste condiții, Varhoven administrativen sad (Curtea Administrativă Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Articolele 151 și 153 TFUE, precum și articolele 3, 4, 11 și 12 din Directiva [2008/94] trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei dispoziții naționale precum articolul 4 alineatul 1 din [Legea privind garantarea creanțelor lucrătorilor salariați], potrivit căreia sunt excluse de la protecția creanțelor salariale exigibile persoanele al căror raport de muncă a încetat înainte să înceapă să curgă termenul de trei luni anterior transcrierii în Registrul Comerțului a hotărârii privind deschiderea unei proceduri de reorganizare judiciară în privința angajatorului?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare: în contextul obiectivului social urmărit de articolele 151 și 153 TFUE și de Directiva [2008/94], principiul autonomiei procedurale a statelor membre, care decurge din principiile echivalenței, efectivității și proporționalității, trebuie înțeles în sensul că este conformă o măsură națională precum cea prevăzută la articolul 25 din [Legea privind garantarea creanțelor lucrătorilor salariați], potrivit căreia, la împlinirea unui termen de două luni de la data transcrierii hotărârii de deschidere a procedurii de reorganizare judiciară, drepturile la invocarea și la plata creanțelor garantate se sting, în cazul în care dreptul național al statului membru conține o dispoziție precum cea de la articolul 358 alineatul (1) punctul 3 din Codul muncii, potrivit căreia termenul pentru solicitarea plății unor creanțe salariale exigibile este de trei ani de la data la care creanța ar fi trebuit să fie plătită, iar plățile efectuate după expirarea acestui termen nu sunt considerate nedatorate?
- 3) Articolul 20 din [cartă] trebuie interpretat în sensul că permite să fie tratați în mod diferit, pe de o parte, lucrătorii salariați care dețin creanțe neachitate și ale căror raporturi de muncă au încetat înainte de termenul de trei luni anterior transcrierii hotărârii privind deschiderea procedurii de reorganizare judiciară a angajatorului și lucrătorii salariați ale căror raporturi de muncă au încetat în timpul termenului de trei luni prevăzut și, pe de altă parte, lucrătorii salariați care au dreptul la protecția creanțelor lor neachitate la momentul încetării raporturilor lor de muncă, iar aceasta timp de trei ani de la data la care creanța ar fi trebuit să fie plătită, în conformitate cu articolul 358 alineatul (1) punctul 3 din Codul muncii?
- 4) Dispozițiile articolului 4 coroborate cu cele ale articolului 3 din Directiva [2008/94] și cu principiul proporționalității trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei norme naționale precum articolul 25 din [Legea privind garantarea creanțelor lucrătorilor salariați], potrivit căreia drepturile la invocarea și la plata creanțelor garantate se sting automat și fără posibilitatea unei aprecieri a împrejurărilor individuale din fiecare speță la împlinirea termenului de două luni de la data înscrierii hotărârii privind deschiderea procedurii de reorganizare judiciară?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

25 Cu titlu introductiv, trebuie să se arate că, în măsura în care Directiva 2008/94 se întemeiază pe articolul 137 alineatul (2) CE (devenit articolul 153 TFUE) și a fost adoptată în vederea realizării obiectivelor vizate la articolul 151 TFUE, numai interpretarea dispozițiilor acestei directive este necesară pentru a răspunde la prima întrebare.

26 Astfel, trebuie să se considere că, prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Directiva 2008/94 trebuie interpretată în sensul că se opune unei reglementări naționale precum articolul 4 alineatul 1 din Legea privind protecția creanțelor

salariaților, care nu garantează creanțele salariale ale lucrătorilor salariați al căror raport de muncă a încetat cu mai mult de trei luni înainte de transcrierea în registrul comerțului a hotărârii privind deschiderea procedurii de reorganizare judiciară care îl vizează pe angajatorul lor.

- 27 În conformitate cu articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2008/94, aceasta se aplică creanțelor salariaților care izvorăsc din contracte de muncă sau raporturi de muncă încheiate cu angajatori care sunt în stare de insolvență.
- 28 Potrivit unei jurisprudențe consacrate a Curții, finalitatea socială a acestei directive constă în asigurarea pentru toți lucrătorii salariați a unei protecții minime la nivelul Uniunii Europene în caz de insolvență a angajatorului, prin plata creanțelor neachitate izvorâte din contracte de muncă sau din raporturi de muncă și care privesc salarizarea aferentă unei perioade determinate (Hotărârea din 28 noiembrie 2013, Gomes Viana Novo și alții, C-309/12, EU:C:2013:774, punctul 20, precum și Hotărârea din 2 martie 2017, Eschenbrenner, C-496/15, EU:C:2017:152, punctul 52 și jurisprudența citată).
- 29 Având în vedere această finalitate, articolul 3 din directiva menționată impune statelor membre să adopte măsurile necesare pentru ca instituțiile naționale de garantare să asigure plata creanțelor neachitate ale lucrătorilor salariați.
- 30 Totuși, astfel cum Curtea a arătat deja, Directiva 2008/94 conferă statelor membre posibilitatea de a limita obligația de plată prin fixarea unei perioade de referință sau a unei perioade de garanție și/sau stabilirea unor plafoane ale plăților (a se vedea, prin analogie cu Directiva 80/987, Hotărârea din 28 noiembrie 2013, Gomes Viana Novo și alții, C-309/12, EU:C:2013:774, punctul 22, precum și Ordonanța din 10 aprilie 2014, Macedo Maia și alții, C-511/12, nepublicată, EU:C:2014:268, punctul 21).
- 31 Potrivit jurisprudenței Curții, dispozițiile Directivei 2008/94 referitoare la posibilitatea oferită statelor membre de a limita garanția din partea lor demonstrează că sistemul instituit de directiva menționată ține seama de capacitatea financiară a acestor state membre și urmărește să protejeze echilibrul financiar al instituțiilor lor de garantare (a se vedea prin analogie Hotărârea din 28 noiembrie 2013, Gomes Viana Novo și alții, C-309/12, EU:C:2013:774, punctul 29, precum și Ordonanța din 10 aprilie 2014, Macedo Maia și alții, C-511/12, nepublicată, EU:C:2014:268, punctul 21).
- 32 Astfel, pe de o parte, articolul 3 al doilea paragraf din Directiva 2008/94 prevede că creanțele preluate de instituția de garantare sunt drepturile salariale neplătite referitoare la o perioadă care precede și/sau, după cum este cazul, succede o dată stabilită de statele membre.
- 33 Pe de altă parte, în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2008/94, statele membre au posibilitatea de a limita obligația de plată prevăzută la articolul 3 din această directivă pentru instituțiile de garantare. Potrivit articolului 4 alineatul (2) din directiva menționată, în cazul în care statele membre își exercită un astfel de drept, acestea specifică durata perioadei pentru care creanțele neachitate urmează să fie plătite de instituția de garantare, durată care însă nu poate fi mai scurtă decât perioada care acoperă drepturile salariale pentru ultimele trei luni ale raportului de muncă care precede sau succede data menționată la articolul 3 al doilea paragraf din aceeași directivă. Aceste dispoziții dau de asemenea statelor membre posibilitatea să includă această perioadă minimă de trei luni într-o perioadă de referință a cărei durată nu poate fi mai scurtă de șase luni, precum și să prevadă o garanție minimă limitată la opt săptămâni, cu condiția ca această perioadă de opt săptămâni să se situeze în cadrul unei perioade de referință mai lungi, de cel puțin optsprezece luni (a se vedea prin analogie Hotărârea din 28 noiembrie 2013, Gomes Viana Novo și alții, C-309/12, EU:C:2013:774, punctul 26).
- 34 Trebuie arătat că situațiile în care este permisă limitarea obligației de plată a instituțiilor de garantare, astfel cum sunt prevăzute la articolul 4 din Directiva 2008/94, trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte (a se vedea prin analogie Hotărârea din 17 noiembrie 2011, van Ardenne, C-435/10,

EU:C:2011:751, punctul 34, precum și Hotărârea din 28 noiembrie 2013, Gomes Viana Novo și alții, C-309/12, EU:C:2013:774, punctul 31). Cu toate acestea, o astfel de interpretare restrictivă nu poate avea drept efect lipsirea de conținut a posibilității rezervate în mod explicit statelor membre de a limita respectiva obligație de plată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 noiembrie 2013, Gomes Viana Novo și alții, C-309/12, EU:C:2013:774, punctul 32).

- 35 În speță, articolul 6 din Legea privind protecția creanțelor salariaților a stabilit ca dată de referință, în conformitate cu articolul 3 al doilea paragraf din Directiva 2008/94, data la care hotărârea de deschidere a procedurii de reorganizare judiciară a fost transcrisă în registrul comerțului. Pe de altă parte, nu reiese din dosarul de care dispune Curtea că Republica Bulgaria a utilizat posibilitatea prevăzută la articolul 4 alineatul (2) al doilea și al treilea paragraf din această directivă pentru a stabili o perioadă de referință, în sensul acestei dispoziții.
- 36 Or, în temeiul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 4 alineatul (2) primul paragraf din directiva menționată, statele membre au posibilitatea de a limita plata de către instituția de garantare, în cazul în care raportul de muncă a încetat înainte de această dată de referință, și de a o acorda numai lucrătorilor salariați al căror raport de muncă a încetat în cursul ultimelor trei luni anterioare acestei date, cum prevede articolul 4 alineatul (1) din Legea privind protecția creanțelor salariaților. Astfel, excluderea lucrătorilor salariați al căror raport de muncă a încetat anterior acestei perioade nu afectează protecția minimă prevăzută la articolul 4 alineatul (2) primul paragraf din Directiva 2008/94, din moment ce acești lucrători nu au, față de angajatorul insolubil, creanțe neplătite care rezultă din contractul lor de muncă sau din raportul de muncă apărute în cursul ultimelor trei luni anterioare datei de referință menționate.
- 37 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că Directiva 2008/94 trebuie interpretată în sensul că nu se opune unei reglementări naționale precum articolul 4 alineatul 1 din Legea privind protecția creanțelor salariaților, care nu garantează creanțele salariale ale lucrătorilor salariați al căror raport de muncă a încetat cu mai mult de trei luni înainte de transcrierea în registrul comerțului a hotărârii privind deschiderea procedurii de reorganizare judiciară care îl vizează pe angajatorul lor.

Cu privire la a doua, la a treia și la a patra întrebare

- 38 Având în vedere răspunsul dat la a prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua, la a treia și la a patra întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 39 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șaptea) declară:

Directiva 2008/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 privind protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului trebuie interpretată în sensul că nu se opune unei reglementări naționale precum articolul 4 alineatul 1 din Zakon za garantiranje vzemania na rabotnitsite i sluzhitelite pri nesastoyatelnost na rabotodatelia (Legea privind protecția creanțelor lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului), care nu

garantează creanțele salariale ale lucrătorilor salariați al căror raport de muncă a încetat cu mai mult de trei luni înainte de transcrierea în registrul comerțului a hotărârii privind deschiderea procedurii de reorganizare judiciară care îl vizează pe angajatorul lor.

Semnături